

133PSBZ

Požární spolehlivost betonových a zděných konstrukcí

Přednáška B6

ČVUT v Praze, Fakulta stavební
katedra betonových a zděných konstrukcí

Předpjatý beton

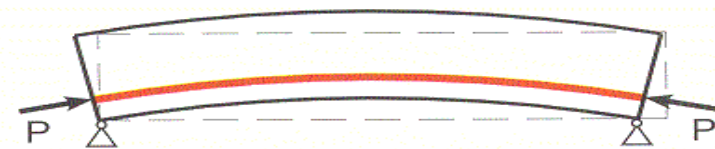
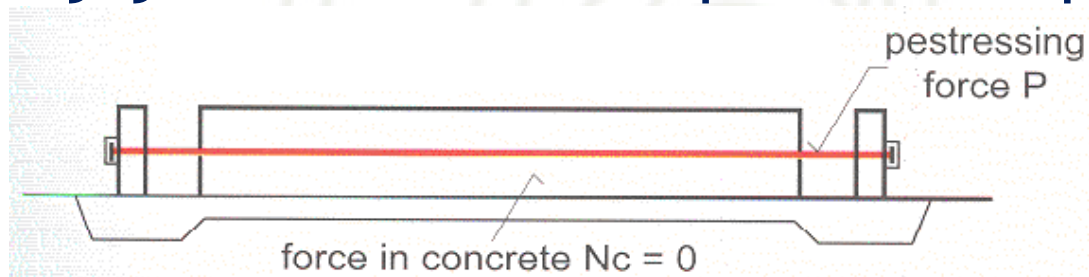
Ztráty předpětí

Obsah:

- Hodnoty předpínací síly
- Přehled ztrát předpětí
- Krátkodobé ztráty
- Dlouhodobé ztráty

Předpínací síla

- předpínací síla se mění po délce předpínací výztuže a také v čase
- předpínací síla významně ovlivňuje chování předpjaté konstrukce
- je nezbytné znát velikost předpínací síly v každém bodě předpínací výztuže
- velikost předpínací síly odvozujeme z napětí výztuže před jejím zakotvením v průřezu na předpínaném konci

napětí před zakotvením výztuže

napětí vyvozené předpínacím zařízením

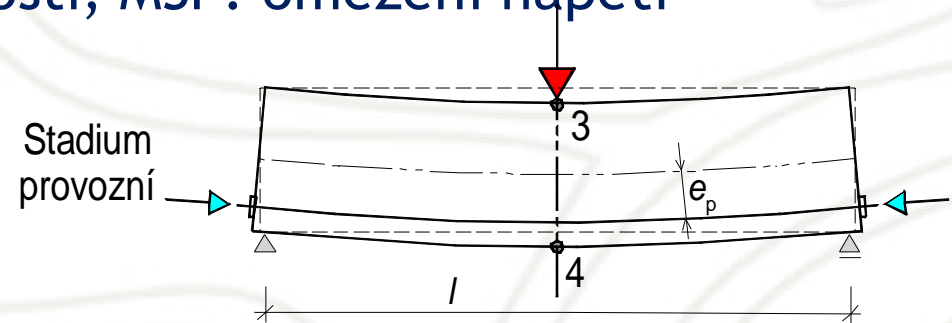
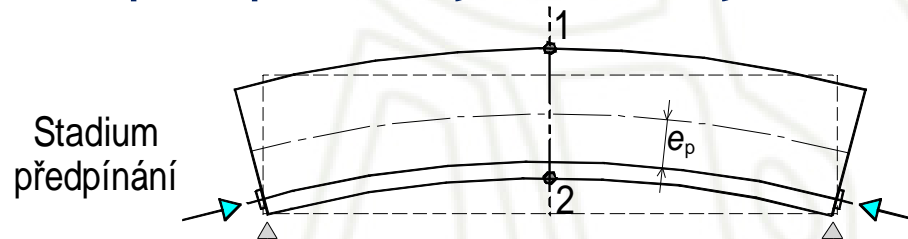
Předpínací síla

- **Zásady:**

- obecně uvažujeme předpínací sílu jako vnější sílu
- navrhování podle metodiky mezních stavů

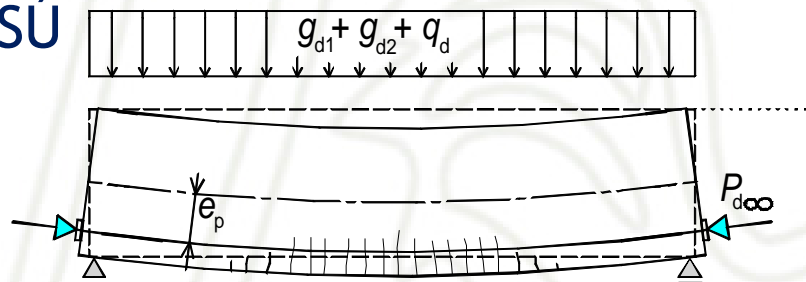
- **Návrh:**

- předpínací výztuže a výstřednosti, MSP: omezení napětí

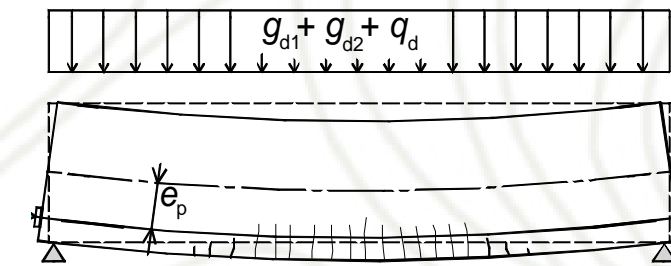
- **Posouzení:**

- MSP: kontrola napětí
- MSÚ

doplňková únosnost po předpětí

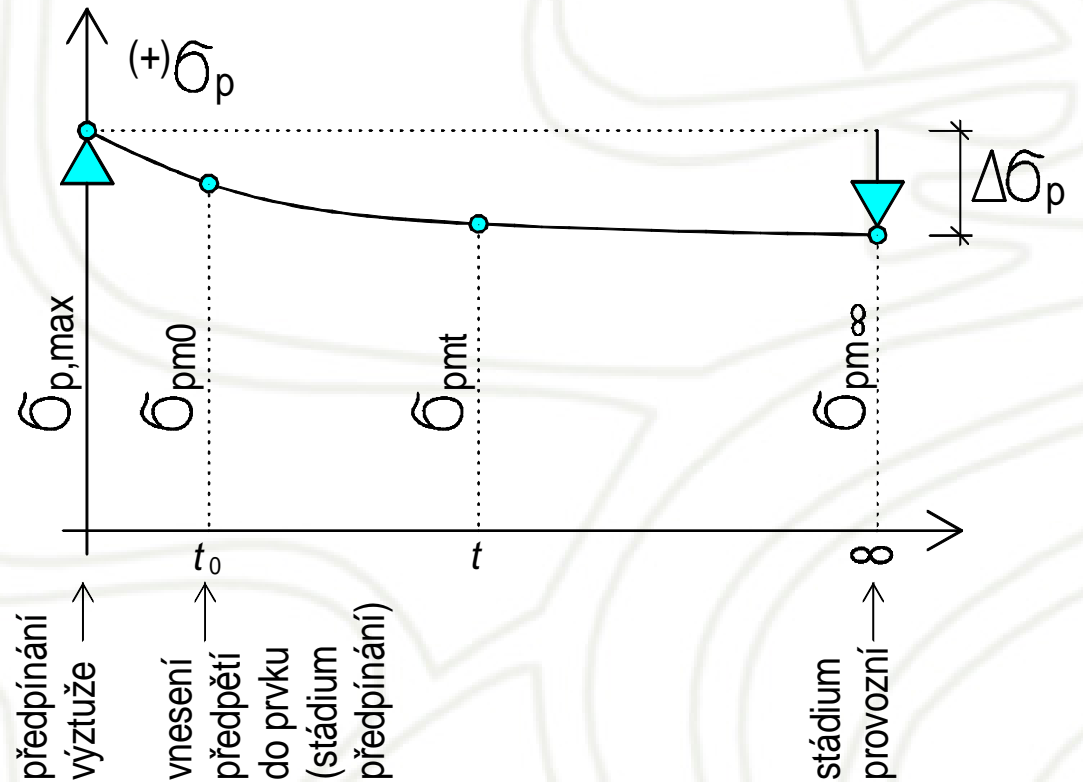
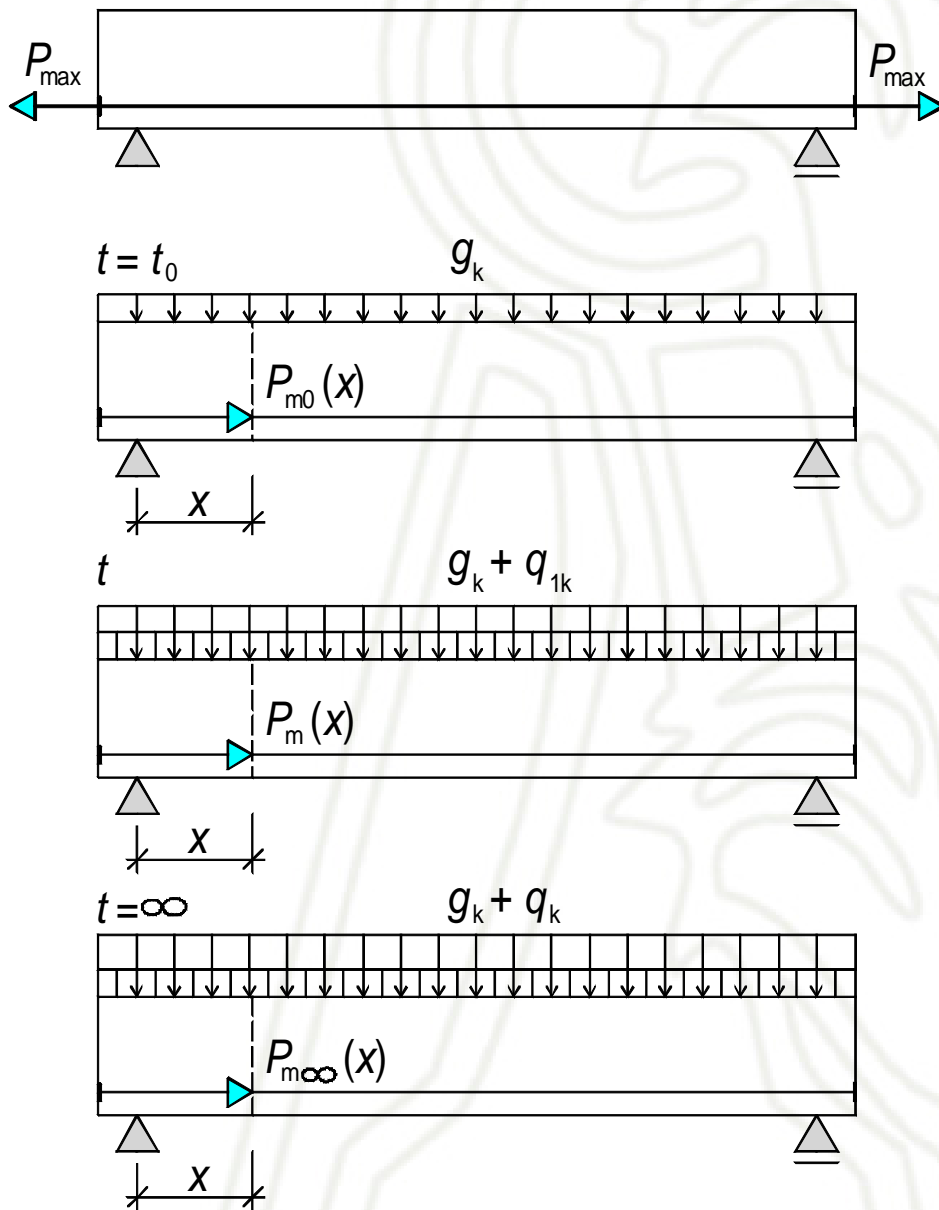
- splnit konstrukční zásady

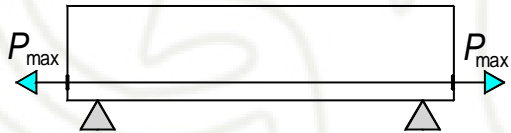
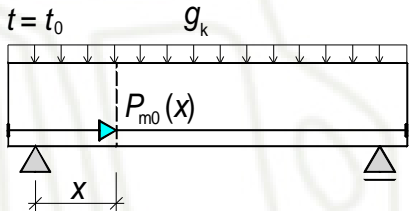
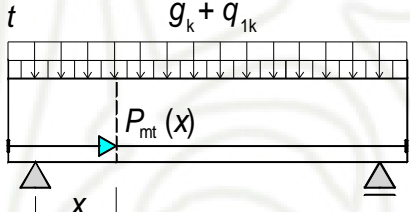
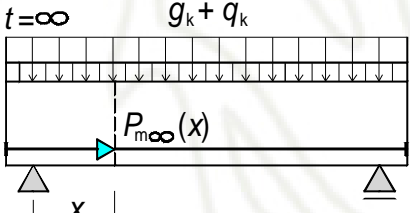
předp. síla jako vnitřní síla
- obdoba želbet. prvku

Střední hodnota předpínací síly

Střední hodnota napětí v předpínací výztuži u konce prvku

Střední hodnoty předpínací síly a napětí v jednotlivých časových stádiích

uvažovaný čas	schéma	síla *)	napětí *)	omezení napětí
napínání výztuže $t = 0$		$P_{\max}$	$\sigma_{p,\max}$	$\sigma_{p,\max} \leq \leq \min(0,8 f_{pk}; 0,9 f_{p0,1k})$
vnesení předpětí $t = t_0$		$P_{m0}(x)$	$\sigma_{pm0}(x)$	$\sigma_{pm0}(x) \leq \leq \min(0,75 f_{pk}; 0,85 f_{p0,1k})$ při přesném měř. předp. síly $\sigma_{pm0}(x) \leq 0,9 f_{p0,1k}$
v průběhu životnosti t		$P_{mt}(x)$	$\sigma_{pmt}(x)$	
na konci životnosti $t = \infty$		$P_{m\infty}(x)$	$\sigma_{pm\infty}(x)$	$\sigma_{pm\infty}(x) \leq 0,75 f_{pk}$

*) střední hodnoty síly resp. napětí působící v předpínací vložce ve vzdálenosti x v čase t
 Pozn.: g_1 – vlastní tíha prvku, g_2 – statní stálé zatížení a q – proměnné zatížení

Schéma posuzovaných stavů předpjatých prvků

Stav	Schéma	Předpínací síla	Kritéria
Stadium předpínání - mezní stav použitelnosti		$P_{ki} = r_i P_{m0}$	napětí v betonu σ_c a v předpínací výztuži σ_p
Stadium provozní - mezní stav použitelnosti		$P_{ki} = r_i P_{m\infty}$	napětí v betonu σ_c, a ve výztuži σ_p, σ_s šířka trhlin w_k, přetvoření f_d
Mezní stav únosnosti		$P_{d0} = \gamma_p P_{m\infty}$	únosnost průřezu $M_{Rd} \cdot N_{Rd}$ a V_{Rd}
Pozn. a) až e) průběhy napětí po výšce v průřezu			

Předpínací síla v MSP

$$P_{k,\text{sub}} = r_{\text{sup}} P_{\text{mt}}(\mathbf{x})$$
$$P_{k,\text{inf}} = r_{\text{inf}} P_{\text{mt}}(\mathbf{x})$$

$P_{k,\text{sub}}$ ... horní charakteristická hodnota

$P_{k,\text{inf}}$ ... dolní charakteristická hodnota

Hodnoty součinitelů se uvažují následovně:

- pro předem napínané nebo nesoudržné vložky
  - $r_{\text{sup}} = 1,05$, $r_{\text{inf}} = 0,95$
- pro dodatečně napínané soudržné předpínací vložky
  - $r_{\text{sup}} = 1,10$, $r_{\text{inf}} = 0,90$
- pokud se provádějí příslušná měření (např. přímé měření napětí)
  - $r_{\text{sup}} = r_{\text{inf}} = 1,00$

Předpínací síla v MSÚ

$$P_{dt}(\mathbf{x}) = \gamma_p P_{mt}(\mathbf{x})$$

γ_p ... součinitel spolehlivosti předpětí

$\gamma_p = 1,0$ ... pro trvalé a dočasné návrhové situace

$\gamma_p = 1,2$ ... při posouzení lokálních účinků
(např. v kotevních oblastech)

$P_{mt}(\mathbf{x})$ ... střední hodnota předpínací síly ve vyšetřovaném okamžiku t

Předpínací síla

- **Maximální napětí výztuže před zakotvením**

- na předpínaném konci před zakotvením, působí po krátkou dobu - ČSN EN 1992-1-1:

$$\sigma_{p,max} = \min(0,8f_{pk}; 0,9f_{p0,1k})$$

- f_{pk} ... charakteristická tahová pevnost předpínací výztuže
  - $f_{p0,1k}$ ... smluvní mez kluzu
- Napětí výztuže se mění v čase při kotvení a po zakotvení (krátkodobé ztráty předpětí) podél délky předpínací výztuže

Krátkodobé (okamžité) ztráty v důsledku:

- tření předpínací výztuže a stěny kabelového kanálku (dodatečné předpínání)
- pokluzu v kotvení (u třecích kotev)
- okamžitého pružného zkrácení betonu při předpínání (předpínání předem)
- postupného předpínání (předpínání po etapách)
- relaxace předpínací výztuže (před vnesením předpětí - transferem)
- deformací koncových opěr předpínací dráhy
- změny teploty předpínací výztuže (urychlování tvrdnutí betonu - předpínání předem)
- otlačení betonu - předpínání ovíjením při menších průměrech konstrukcí

Dlouhodobé ztráty (v průběhu životnosti) vyvozené:

- Relaxací předpínací výztuže (po transferu)
- smršťováním betonu
- dotvarováním betonu
- dotvarováním betonu v důsledku mnohokrát opakovaného zatížení
- okamžitým přetvořením v důsledku proměnného zatížení

Zjednodušující předpoklady při výpočtu ztrát

- Beton a předpínací výztuž při krátkodobém účinku zatížení - působí jako ideálně pružné materiály. Napětí ve výztuži dosáhne největší hodnoty v okamžiku předpínání, při nižších napětích se chová pružně. Okamžité nepružné přetvoření je velmi malé.
- Beton a předpínací výztuž spolupůsobí pouze u předpínání se soudržností (přetvoření předpínací výztuže a betonu ve stejné úrovni jsou shodné).
- Předpínací síla působí v těžišti plochy předpínací výztuže
- Krátkodobé ztráty se vyšetřují odděleně.

Ideální (transformovaný) průřez

Náhradní plocha průřezu se sestává z:

- a) tlačené části betonového průřezu,
- b) α_p násobné plochy předpínací výztuže
- c) α_e násobné plochy betonářské výztuže,

kde $\alpha_p = E_p/E_{cm}$; $\alpha_e = E_s/E_{cm}$

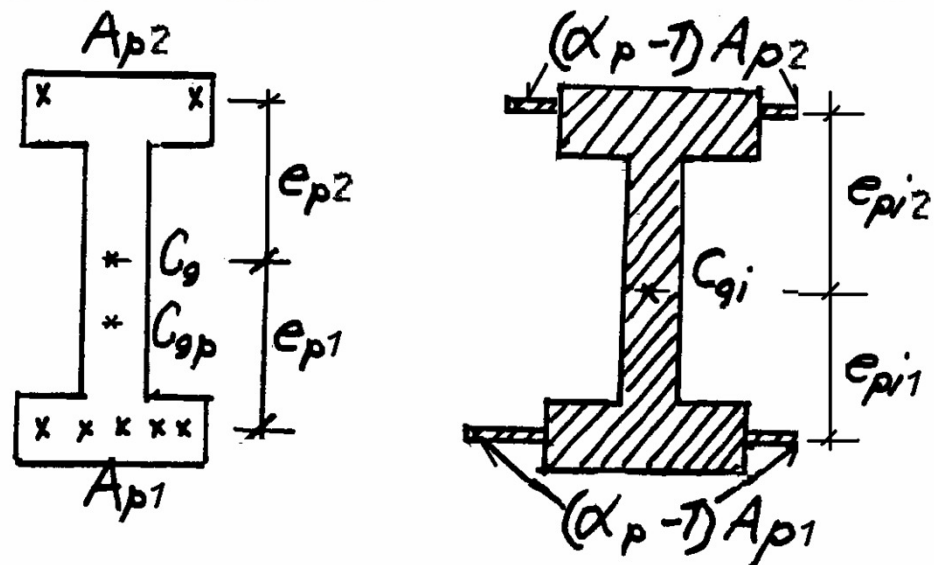
Vypočteme:

$$A_i = A_c + \alpha_p A_p + \alpha_e A_s$$

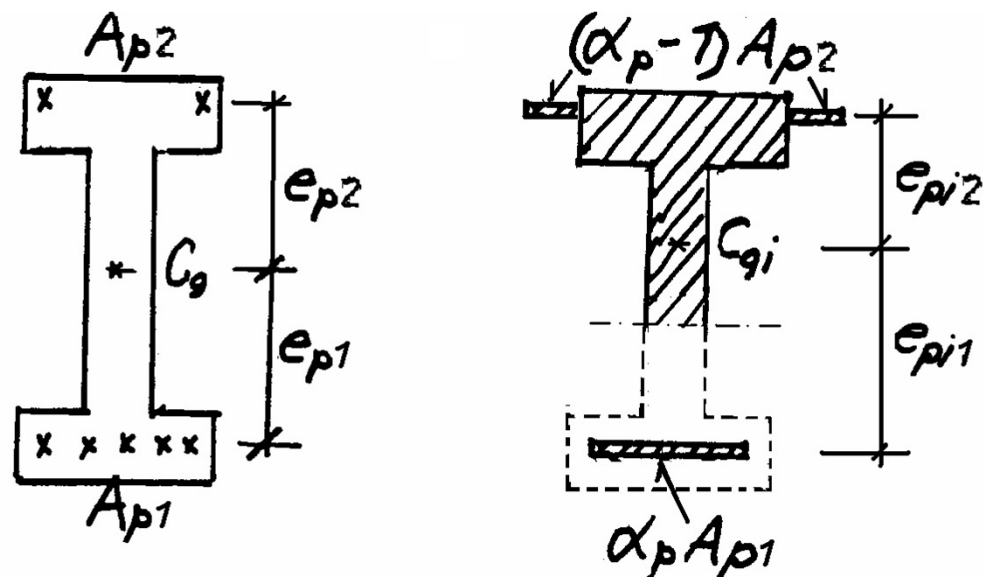
I_i, W_i atd.

Ideální (transformovaný) průřez

Ideální průřez - působí celý tlačný průřez

Ideální průřez - tažená část průřezu nepůsobí

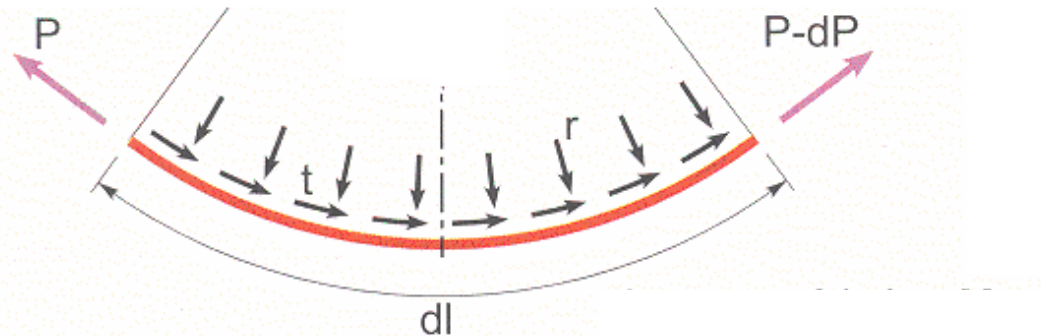
Ztráta třením

- Dodatečné předpjatý beton

- při předpínání vzniká tření mezi stěnou kanálku a předpínací výztuží

- Ztráta má dvě složky:

- ztráta třením zakřivené předpínací výztuže v oblouku

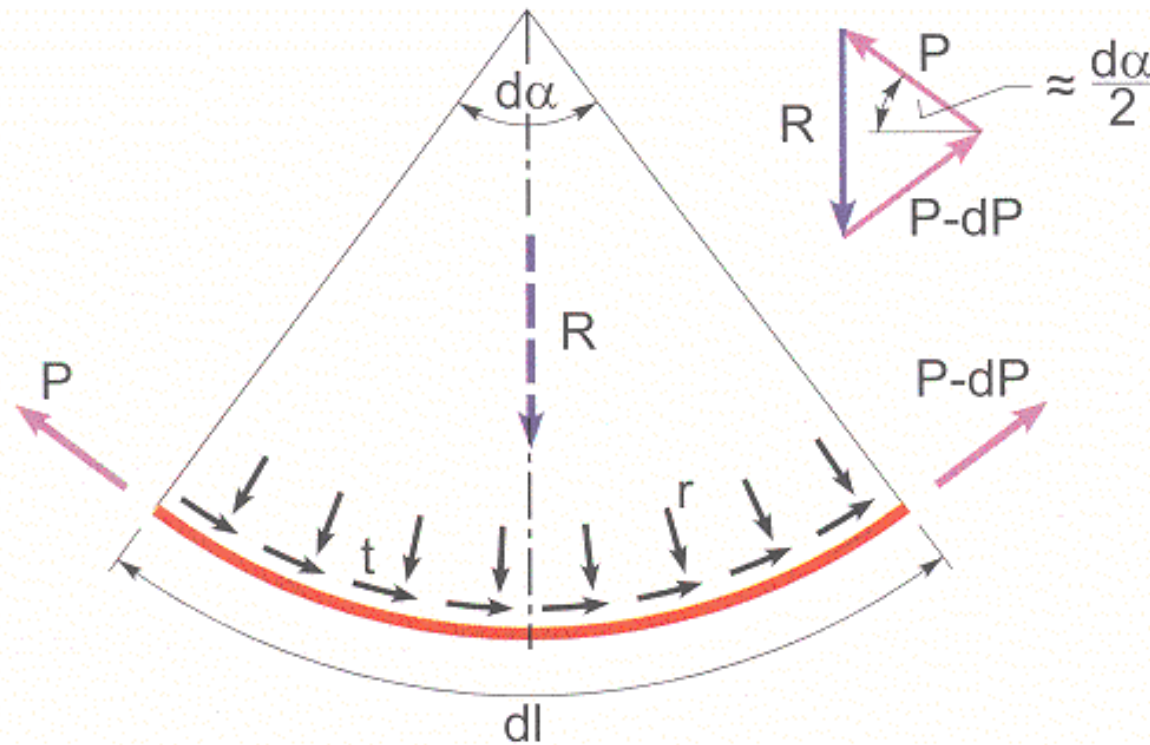

- ztráta třením při neúmyslném zvlněním kanálku

Ztráta třením zakřivené předpínací výztuže

$$t = \mu r$$

μ ... součinitel tření

r ... síla na jednotku délky (kolmá k předpínací výztuži)

Radiální síla R je výslednicí sil $P \Rightarrow R \approx P d\alpha$

$$dP = - \mu P d\alpha$$

Ztráta třením při neúmyslném zvlnění kanálku

- Mezi podporami kanálek je deformován vlastní tíhou a nevyhnutelnými vlastními deformacemi tvaru
- Nezamýšlená úhlová změna podél délky dl je vyjádřena vztahem: $k dl$

k ... nezamýšlený úhlový posuv vnitřní předpínací síly (na jednotku délky)

$$dP = -\mu P d\alpha - \mu P k dl$$

Změna předpínací síly mezi body A a B

$$\int_{P_A}^{P_B} \frac{dP}{P} = -\mu \int_0^{\alpha} d\alpha - \mu k \int_0^l dl = -\mu \left(\int_0^{\alpha} d\alpha - k \int_0^l dl \right)$$

P_A ... předpínací síla v bodě A,

P_B ... předpínací síla v bodě B,

α ... celková úhlová změna mezi body A a B,

l ... celková délka kabelu mezi body A a B

Poznámka: l může být uvažována jako vodorovná délka mezi body A a B

Řešením obdržíme: $P_B = P_A e^{-\mu(\alpha - kl)}$

Z rozdílu sil obdržíme ztrátu a odtud ztrátu napětí vztaženou k napětí na předpínaném konci $\sigma_{p0,0}$

$$\Delta\sigma_{p,\mu}(l) = -\sigma_{p0,0} \left(1 - e^{-\mu(\alpha - kl)} \right)$$

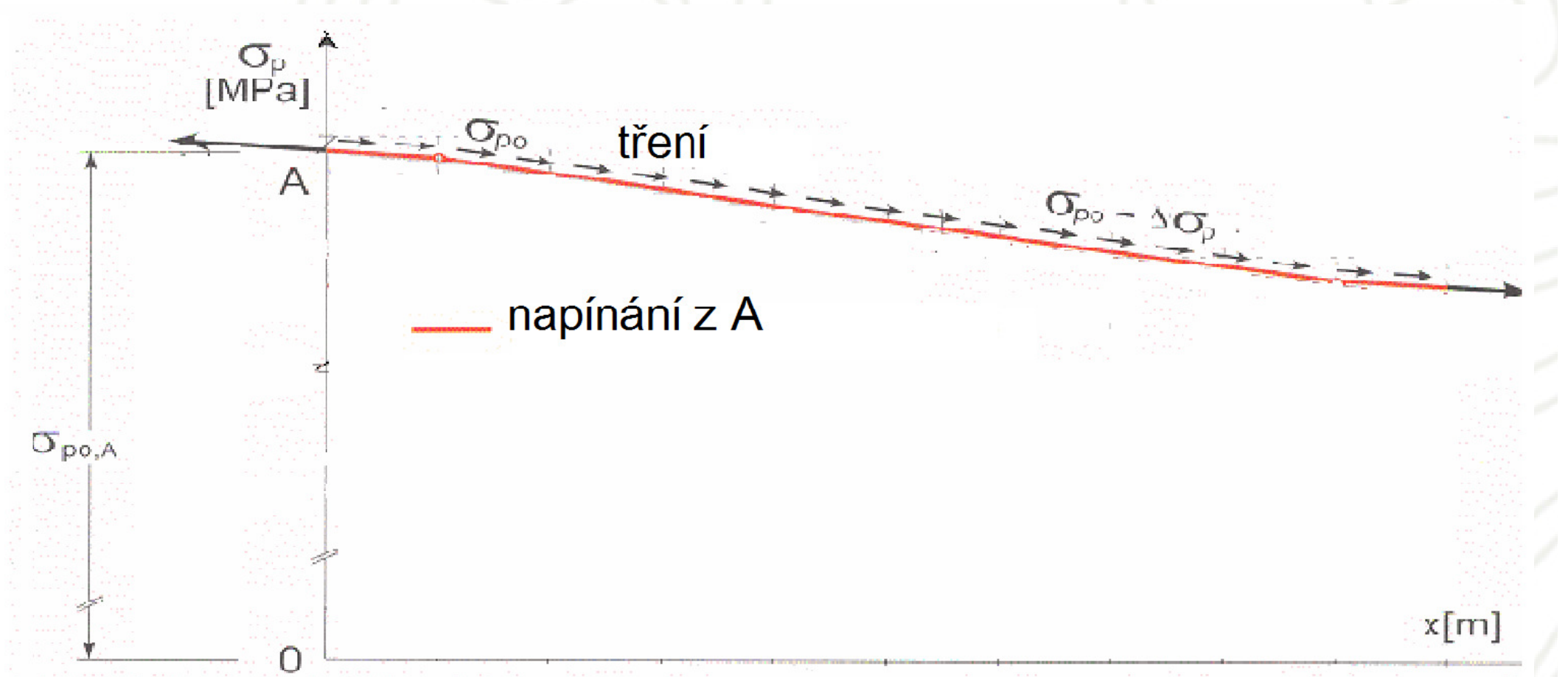
Součinitele tření μ pro dodatečně napínané vnitřní předpínací vložky a vnější nesoudržné předpínací vložky

	Vnitřní předpínací vložky ¹⁾	Vnější nesoudržné předpínací vložky			
		ocelové kanálky bez maziva	HDPE kanálky bez maziva	Ocelové kanálky s mazivem	HDPE kanálky s mazivem
Dráty tažené za studena	0,17	0,25	0,14	0,18	0,12
Lana	0,19	0,24	0,12	0,16	0,10
Žebírkové tyče	0,65	-	-	-	-
Hladké kruhové tyče	0,33	-	-	-	-

¹⁾ Pro předpínací vložky, které vyplní asi polovinu kanálku.

HDPE - polyethylén vysoké hustoty

Hodnoty k pro nezamýšlený úhlový posun vnitřní vložky jsou obvykle v rozmezí $0,005 < k < 0,01$ na metr

Ztráta pokluzem

- Při kotvení v třecích kotvách předpínací výztuž mírně proklouzne - důsledkem je snížení napětí v předpínací výztuži (ztráta prokluzem)
  - Ztráta pokluzem - předem předpjatý beton
    - Napínání z jedné strany
    - Prokluz w zmenší délku napínané výztuže délky l o $\Delta l = w$
- ztráta prokluzem je tedy

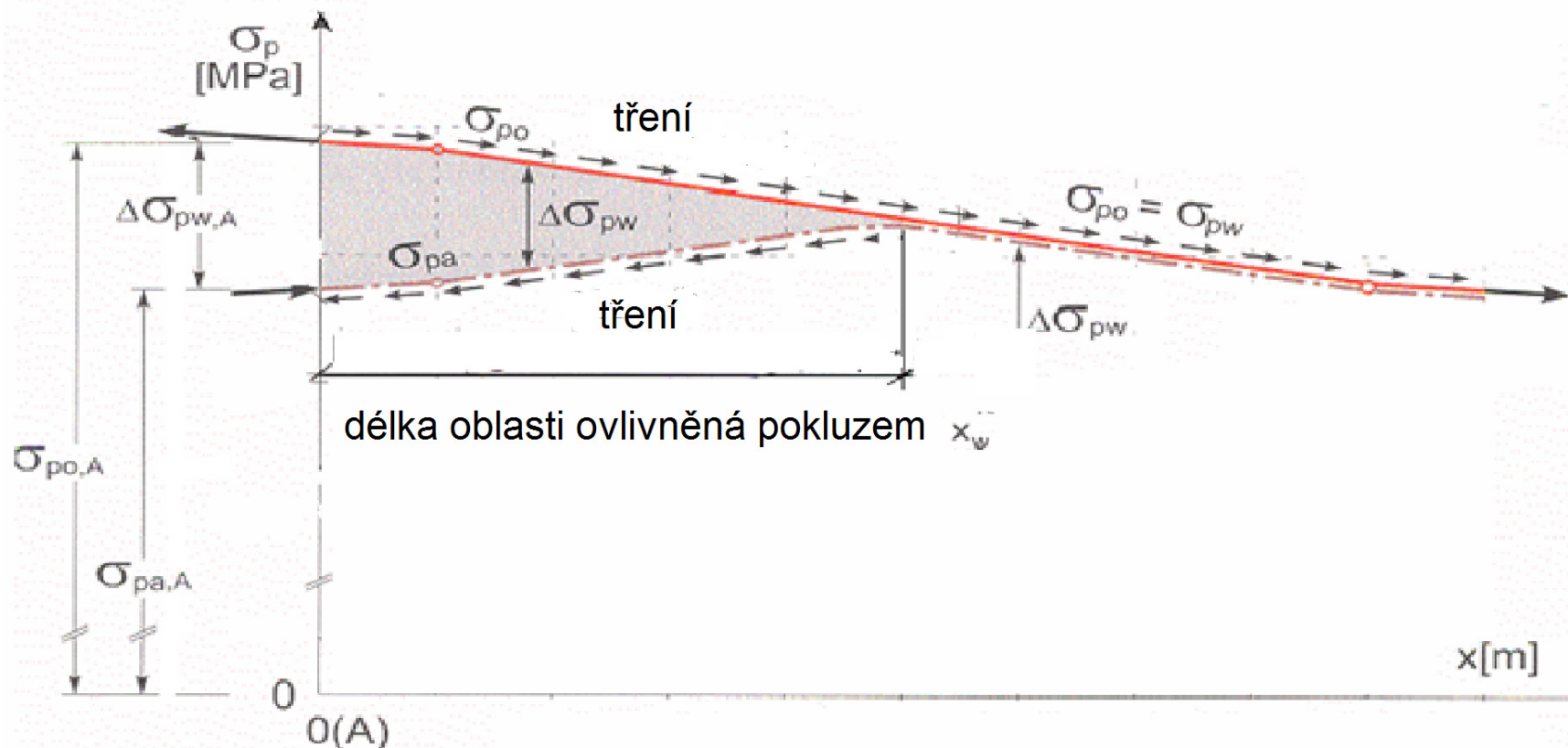
$$\Delta\sigma_{pw} = -\frac{wE_p}{l}$$

Dodatečné předpínání - uplatní se tření

- Po zakotvení předpínací výztuže poklesne napětí σ_{p0} na předpínaném konci - v důsledku tření působícího opačně začne vzrůstat napětí předpínací výztuže

$$\Delta\sigma_{pw} = \sigma_{pa,A} e^{\mu(a_x + kx_w)} - \sigma_{po,A} e^{-\mu(a_x + kx_w)}$$

Ztráta předpětí okamžitým pružným přetvořením (síla působící v kotvách při předpínání)

- **Předem předpjatá výztuž**

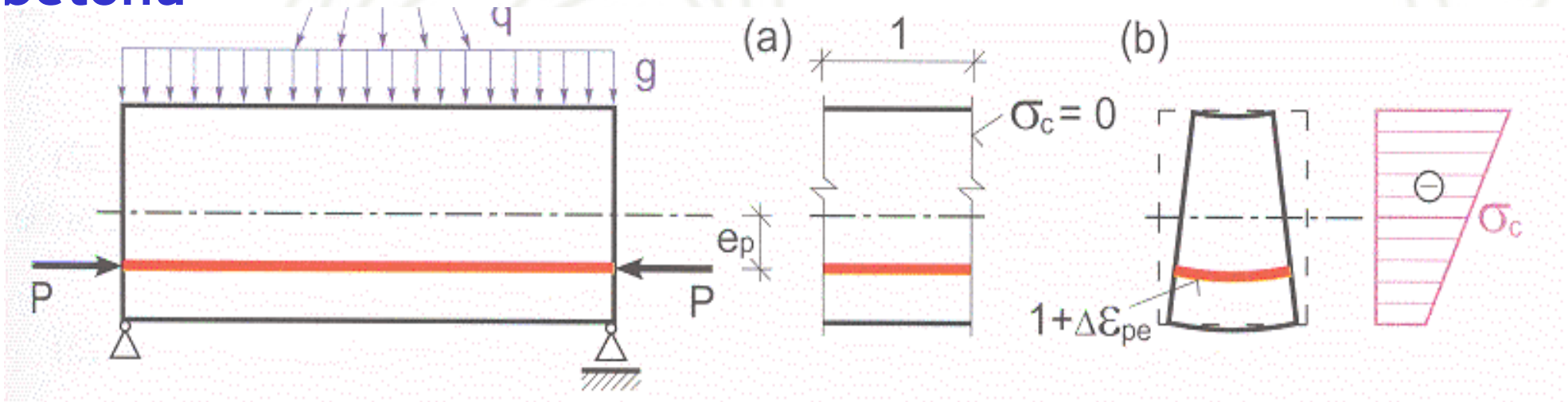
- při zavádění předpínací síly se beton stlačuje
⇒ ztráta předpětí v soudržné výztuži vznikne pružným stlačením betonu

- **Dodatečně předpjatá výztuž**

- v okamžiku předpínání působí předpínací síla v kotvách
⇒ ztráta předpětí v důsledku okamžitého pružného přetvoření betonu je rovna = 0 (ztráta je vyrovnávána dopínáním předpínací výztuže)

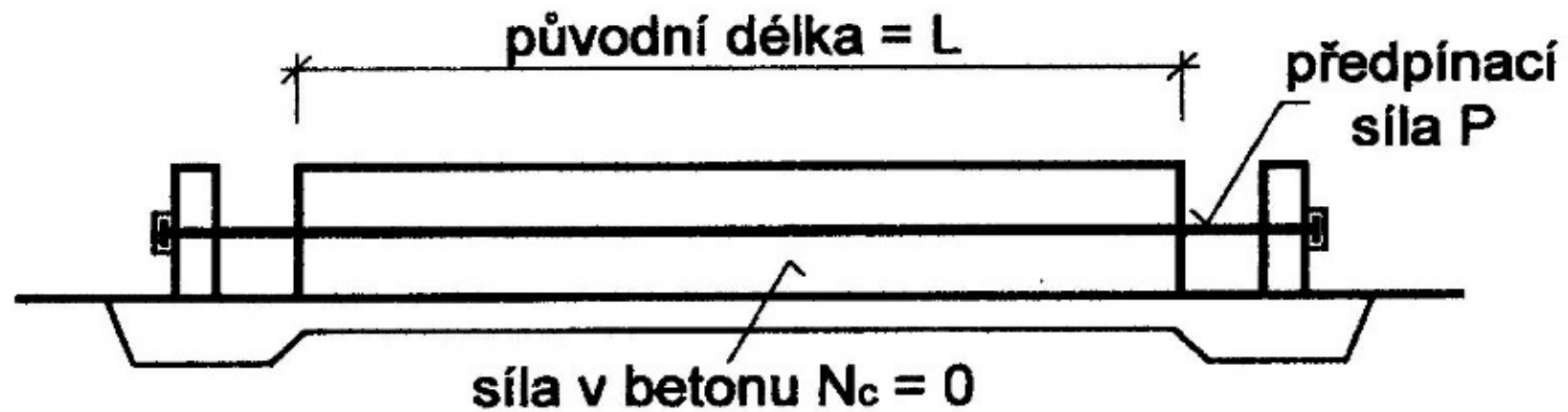
Předem předpjatý beton - ztráta pružným přetvořením betonu

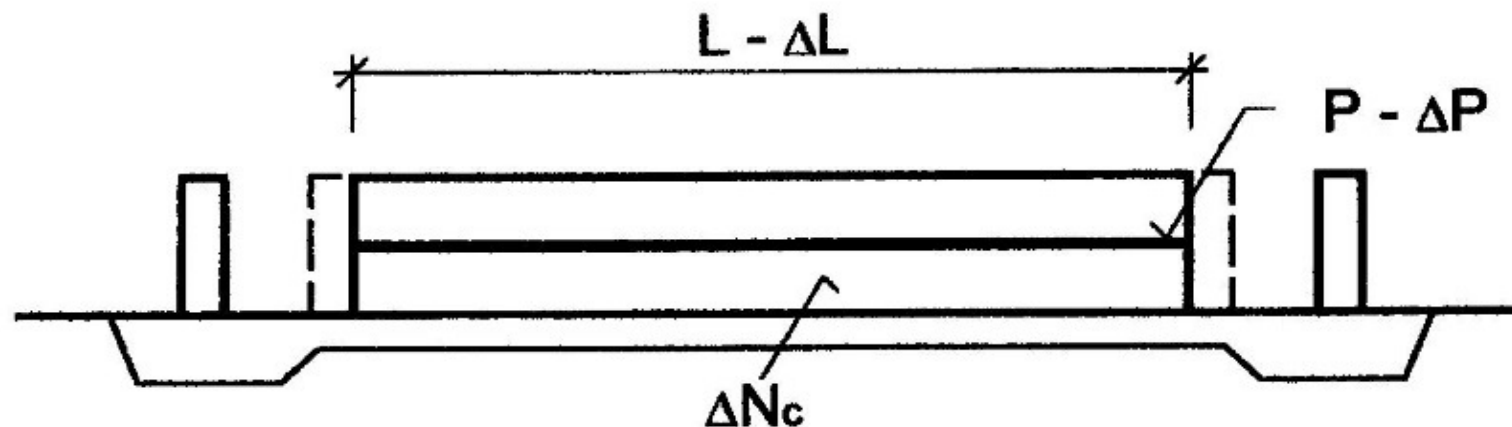
- Vnesení předpětí

- při uvolnění dodatečně napnuté výztuže z kotevního zařízení
  - předpínací síla se přenesla do betonu v důsledku soudržnosti s betonem
  - oba materiály začnou působit jako jeden prvek
- ⇒ v důsledku pružného zkrácení prvku vzniká ztráta v předpínací výztuži

Předem předpjatý beton - ztráta pružným přetvořením betonu

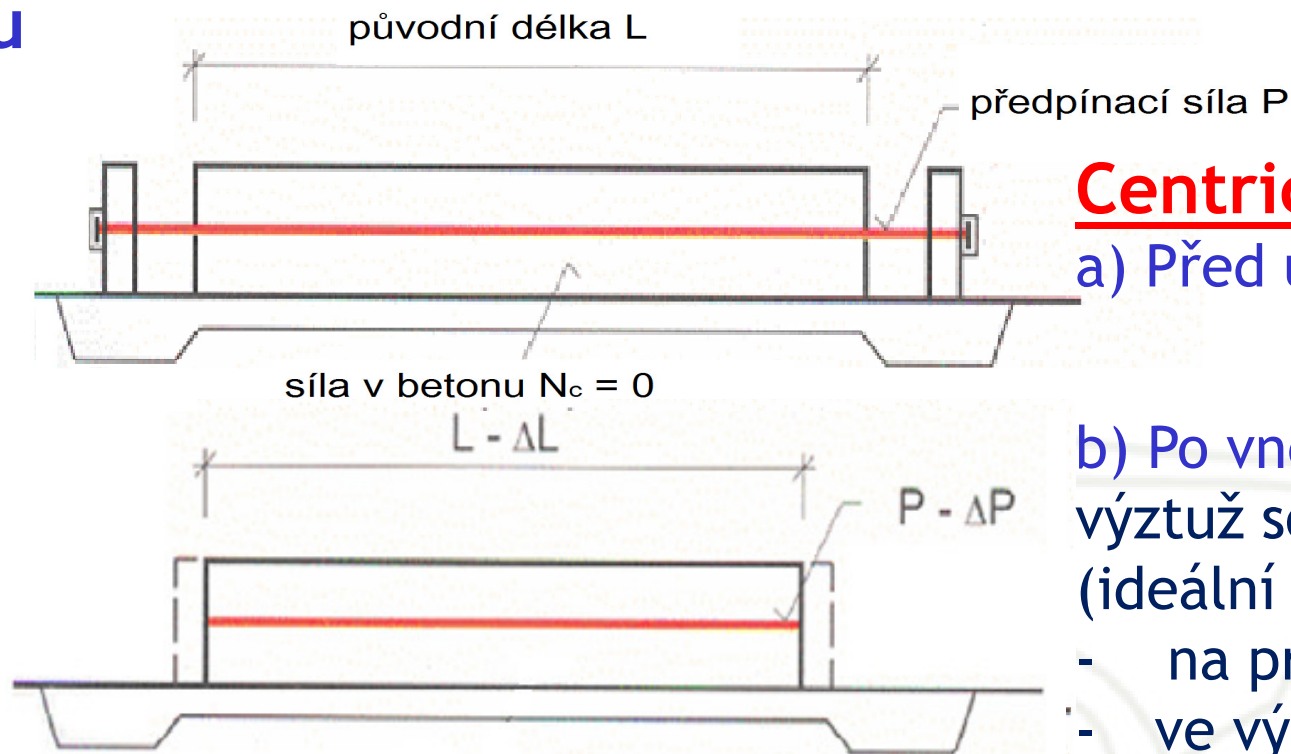

(a) rozložení vnitřních sil před uvolněním lan

(b) rozložení vnitřních sil po vnesení předpětí

Předem předpjatý beton - ztráta pružným přetvořením betonu

Centrické předpětí

a) Před uvolněním lan

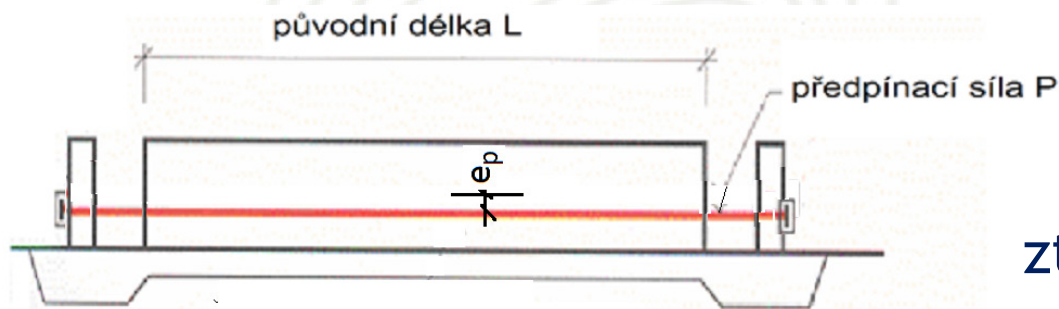
b) Po vnesení předpětí
výztuž soudržná s betonem
(ideální průřez)

- na prvek působí $P - \Delta P$
- ve výztuži ztráta ΔP
- přetvoření $\Delta \varepsilon_c = \Delta \varepsilon_p$

$$N_c = P - \Delta P; \Delta \varepsilon_c = \frac{P - \Delta P}{A_i E_c}; \Delta \varepsilon_p = \frac{\Delta P}{A_p E_p}; \Delta \sigma = \frac{P}{A_p \left(1 + \frac{A_i E_c}{A_p E_p}\right)}$$

$$\frac{P - \Delta P}{A_i E_c} = \frac{\Delta P}{A_p E_p} \Rightarrow \Delta P = \frac{P A_i E_c}{A_i E_c + A_p E_p} = \frac{P}{1 + \frac{A_i E_c}{A_p E_p}}$$

Předem předpjatý beton - ztráta pružným přetvořením betonu

Excentrické předpětí

ztráta předpínací síly ΔP

Sílu ΔP určíme z rovnosti přetvoření betonu $\Delta \varepsilon_c$ vyvozeného silou $P - \Delta P$ při uvažování ideálního průřezu betonu a přetvoření výztuže $\Delta \varepsilon_p$ vyvolaného silou ΔP

- na prvek působí $P - \Delta P$ ideální průřez
- ve výztuži ztráta ΔP předpínací výztuž
- přetvoření $\Delta \varepsilon_c = \Delta \varepsilon_p$

$$\Delta \varepsilon_c = \frac{P - \Delta P}{A_i E_c} \left(1 + \frac{e_p^2 A_i}{I_i} \right);$$

$$\Delta \varepsilon_p = \frac{\Delta P}{A_p E_p}$$

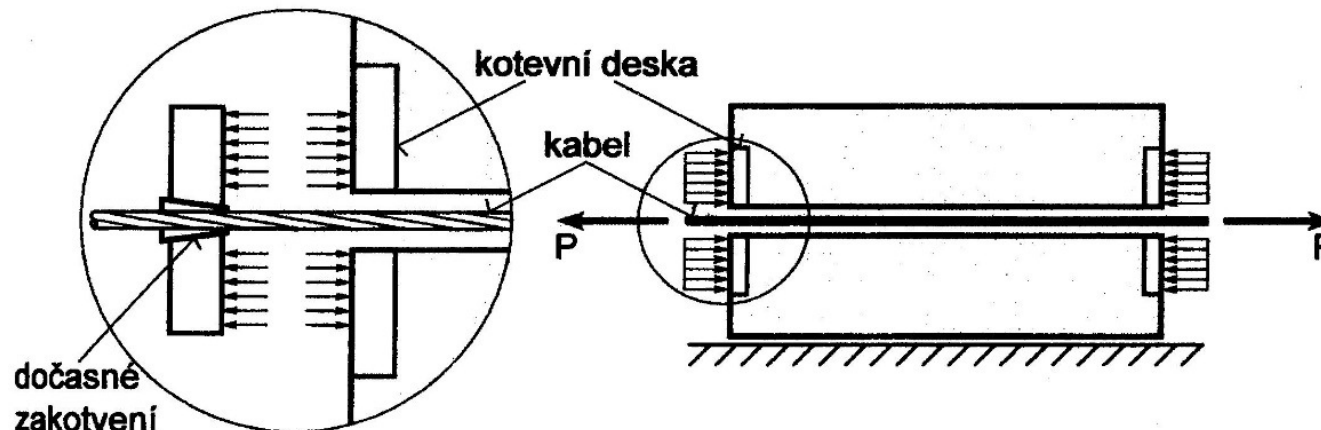
$$\frac{P - \Delta P}{A_i E_c} \left(1 + \frac{e_p^2 A_i}{I_i} \right) = \frac{\Delta P}{A_p E_p} \Rightarrow \Delta P = \frac{P}{1 + \frac{A_p E_p}{A_c E_i} \left(1 + \frac{e_p^2 A_i}{I_i} \right)}$$

$$\Delta \sigma = \frac{P}{A_p \left(1 + \frac{1}{\psi} \right)}$$

Dodatečně předpjatý beton - ztráta okamžitým pružným přetvořením betonu

- Předpínací výztuž není z hlediska tuhosti v okamžiku vnášení předpětí součástí předpínaného prvku a nevzdoruje zatížení, které sám vyvolává
- Předpínací výztuž je tak dopínána na původní hodnotu předpínací síly

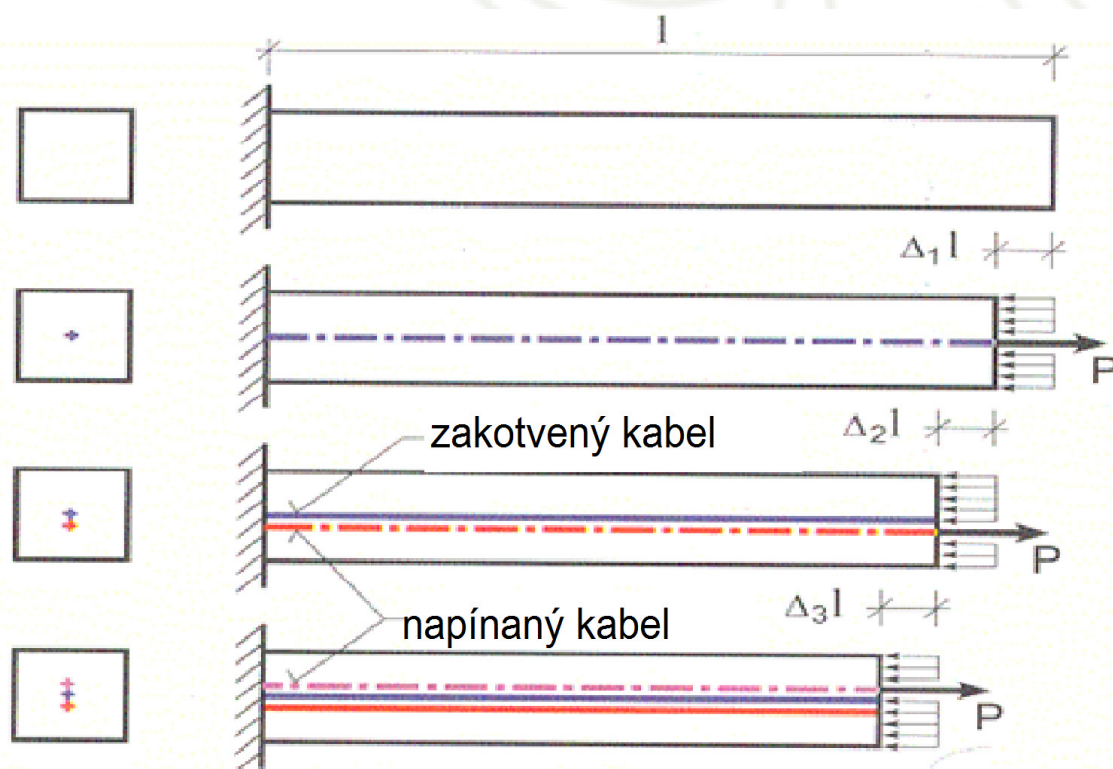
⇒ ztráta okamžitým pružným přetvořením betonu v okamžiku vnesení předpětí je tedy rovna nule.

Ztráta předpětí postupným předpínáním

- U dodatečně předpínaného betonu v důsledku okamžitého pružného přetvoření betonu a již zakotvené předpínací výztuže při postupném předpínání (j etap). U předpínací výztuže předepnuté v jedné etapě (současně) $\Rightarrow$ ztráta = 0

1. kabel: $\Delta_1 l$ deformace kabelu vyrovnána předpínacím zařízením $\Rightarrow \Delta_1 P_1 = 0$

2. kabel: $\Delta_2 P_2 = 0$; $\Delta_2 P_1 \neq 0$
 $P_1 = P - \Delta_2 P_1$

3. kabel: $\Delta_3 P_1 = \Delta_3 P_2 = \Delta_3 P \neq 0$
 $P_1 = P - \Delta_2 P - \Delta_3 P$; $P_2 = P - \Delta_3 P$

Ztráta postupným předpínáním
centrické předpětí - idealizace

Ztráta předpětí postupným předpínáním: A_p/m ; $P=P_{m0}/m$

- Tato ztráta způsobená postupným předpínáním může být vyjádřena jako průměrná ztráta v každém kabelu:

$$\Delta P_{el} = -A_p E_p \frac{(m-1)\Delta\sigma_c}{2 m E_{cm}}$$

$\Delta\sigma_c(x)$ změna napětí v těžišti předpínací výztuže;
při vzdálenosti předpínací výztuže od těžiště
betonového průřezu e_p

$$\Delta\sigma_c = -\frac{P_{m0}}{A_c} \left(1 + \frac{A_c e_p^2}{I_c}\right)$$

m počet kabelů postupně předpínaných; při větším
počtu kabelů $(m-1)/2m \approx 0,5$

- Vlastní tíha eliminuje část ztráty postupným předpínáním, která vzniká v důsledku excentrické polohy kabelu. Až účinky předpětí dosáhnou vlastní tíhy, je třeba zohlednit vliv excentrické polohy.

Ztráta předpětí pružným přetvořením betonu, způsobeným vnějším zatížením

- Ztráta provozní

- projevuje se po zakotvení resp. po vnesení předpětí do betonu

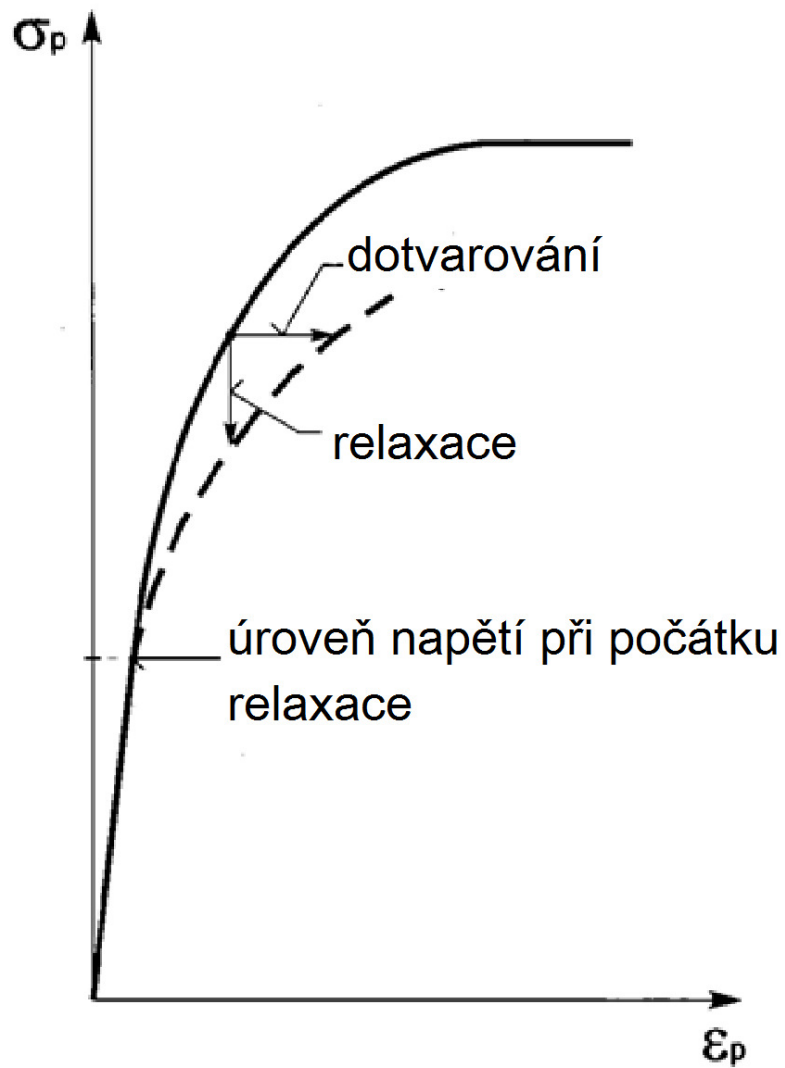
- Působení vnějšího zatížení (ostatní stálé, proměnné, atd.)

- je obdobné jako působení předem předpjaté výztuže při vnášení předpětí
- předpínací výztuž v okamžiku vnesení vnějšího zatížení je součástí předpínaného prvku a vzdoruje vnášenému zatížení

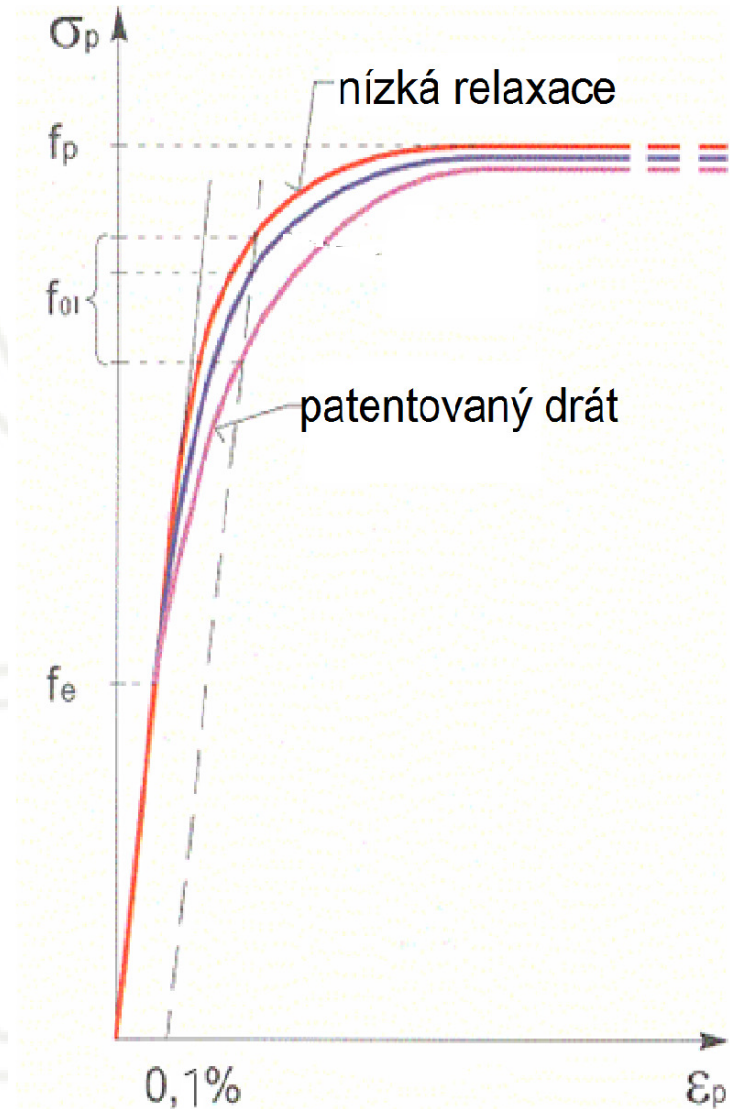
⇒ uplatní se ztráta předpětí pružným přetvořením betonu (i u konstrukcích dodatečně předepnutých)

Ztráta předpětí relaxací předpínací ocele

Časově závislé vlastnosti
předpínací výztuže

Pracovní diagram - dráty,
lana

Ztráta předpětí relaxací předpínací ocele

V ČSN EN 1992-1-1 jsou definovány tři třídy relaxačního chování:

Třída 1: dráty nebo lana s normální relaxací- ordinary relaxation

Třída 2: dráty nebo lana s nízkou relaxací

Třída 3: za tepla válcované a upravené tyče

$$\text{Třída 1} \quad \frac{\Delta\sigma_{pr}}{\sigma_{pi}} = 5,39 \rho_{1000} e^{6,7\mu} \left(\frac{t}{1000}\right)^{0,75(1-\mu)} 10^{-5}$$

$$\text{Třída 2} \quad \frac{\Delta\sigma_{pr}}{\sigma_{pi}} = 0,66 \rho_{1000} e^{9,1\mu} \left(\frac{t}{1000}\right)^{0,75(1-\mu)} 10^{-5}$$

$$\text{Třída 3} \quad \frac{\Delta\sigma_{pr}}{\sigma_{pi}} = 1,98 \rho_{1000} e^{8\mu} \left(\frac{t}{1000}\right)^{0,75(1-\mu)} 10^{-5}$$

$\Delta\sigma_{pr}$ ... absolutní hodnota relaxačních ztrát předpětí

σ ... při dodatečném předpínání je σ_{pi} absolutní hodnota počátečního předpětí (initial) $\sigma_{pi} = \sigma_{pm0}$; při předpínání předem je σ_{pi} maximální tahové napětí působící v předpínací vložce zmenšené o ztráty vznikající v průběhu napínání

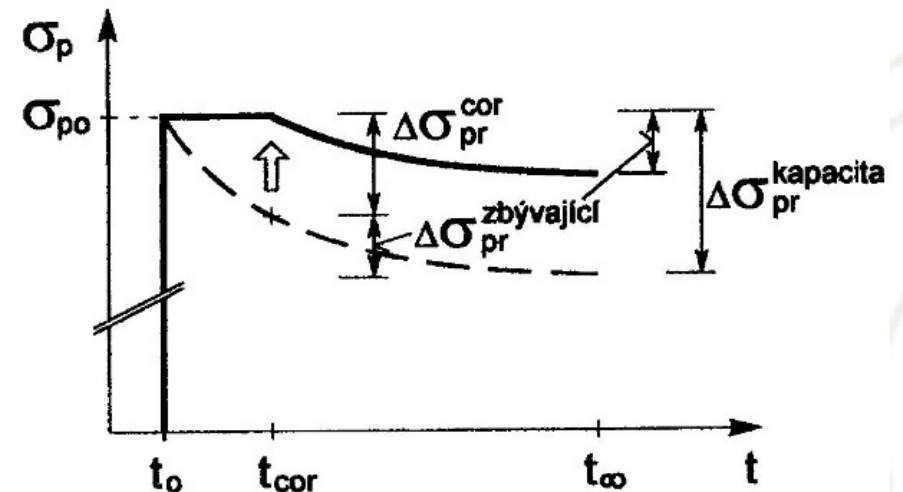
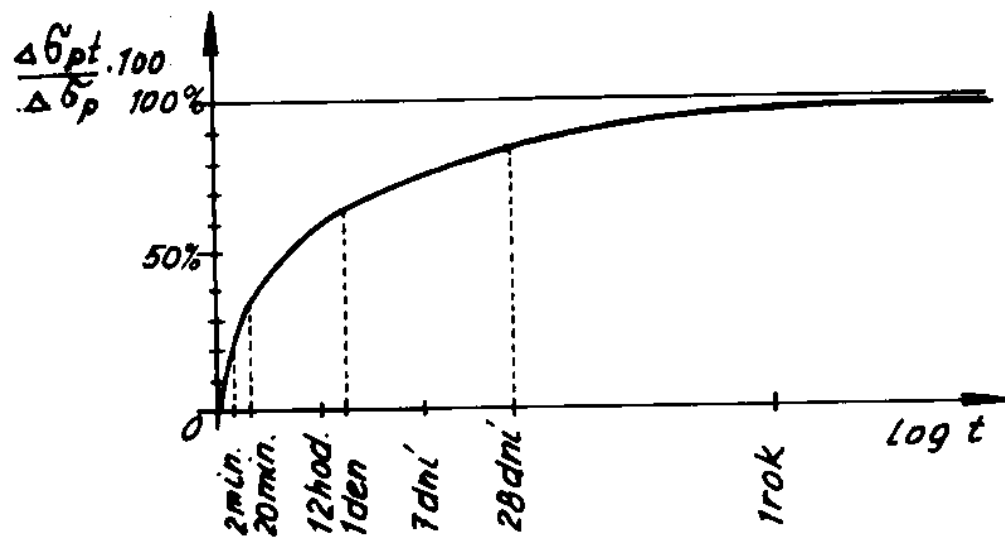
t ... doba po napnutí (v hodinách)

$\mu = \sigma_{pi} / f_{pk}$, kde f_{pk} je charakteristická hodnota pevnosti v tahu předpínací oceli

ρ_{1000} ... hodnota relaxační ztráty (v %) v 1000 hodinách po napnutí při průměrné teplotě of 20°C

Ztráta předpětí relaxací předpínací ocele

- Používá se ve stádiu předpínání i provozním
- Hodnota ztráty závisí na
  - třídě, udávající relaxační chování
  - velikosti vnášeného předpětí
  - době

Ztráta předpětí přetvořením opěrného zařízení

- Předem předpjatý beton - pokud tuhost kotevních bloků je malá, dochází při postupném předpínání k jejich deformaci
- Předpokládejme, že předpínáním m stejných stejně napínaných lan se vyvodí na opěrné zařízení síla P . Pokud síla P by působila náraz, vzdálenost l_p mezi opěrami by se zkrátila o Δl_p . Poměrné přetvoření lan by bylo $\varepsilon_p = \Delta l_p / l_p$; při předpokladu lineárního přetvoření bylo by přetvoření jednoho kabelu $\varepsilon_{p1} = \varepsilon_p m$, ztráta ve všech kabelech

$$\Delta\sigma_{pA1} = -E_p \varepsilon_{p1} = -E_p \frac{\Delta l_p}{l_p m}$$

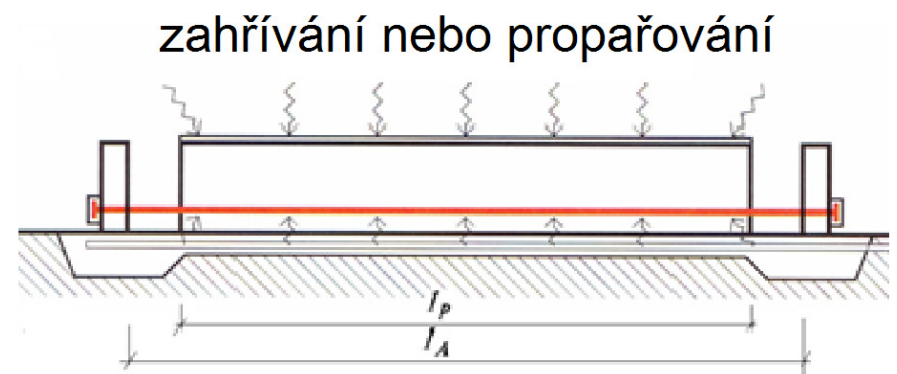
- Průměrná ztráta v každém kabelu při postupném předpínání

$$\Delta\sigma_{pA} = \frac{1}{m} \sum_{i=1}^m \left(-E_p \left(\frac{m-1}{m} \right) \frac{\Delta l_p}{l_p} \right) = -E_p \frac{(m-1) \Delta l_p}{2m l_p}$$

Ztráta předpětí rozdílem teploty předpínací výztuže v betonu a na předpínací dráze

- Předem předpjatý beton - např. při urychlování tvrdnutí betonu
- **Předpokládáme:** vzdálenost mezi opěrami l_A , délka předpínací výztuže v betonu l_p , změna teploty ΔT_p
- V důsledku změny teploty se prodlouží předpínací výztuž o $\Delta l_p = \alpha_p \Delta T_p l_p$, kde α_p je součinitel teplotní roztažnosti předpínací výztuže
- Změna přetvoření předpínací výztuže $\Delta \varepsilon_{pT} = \Delta l_p / l_A$ způsobí ztrátu předpětí

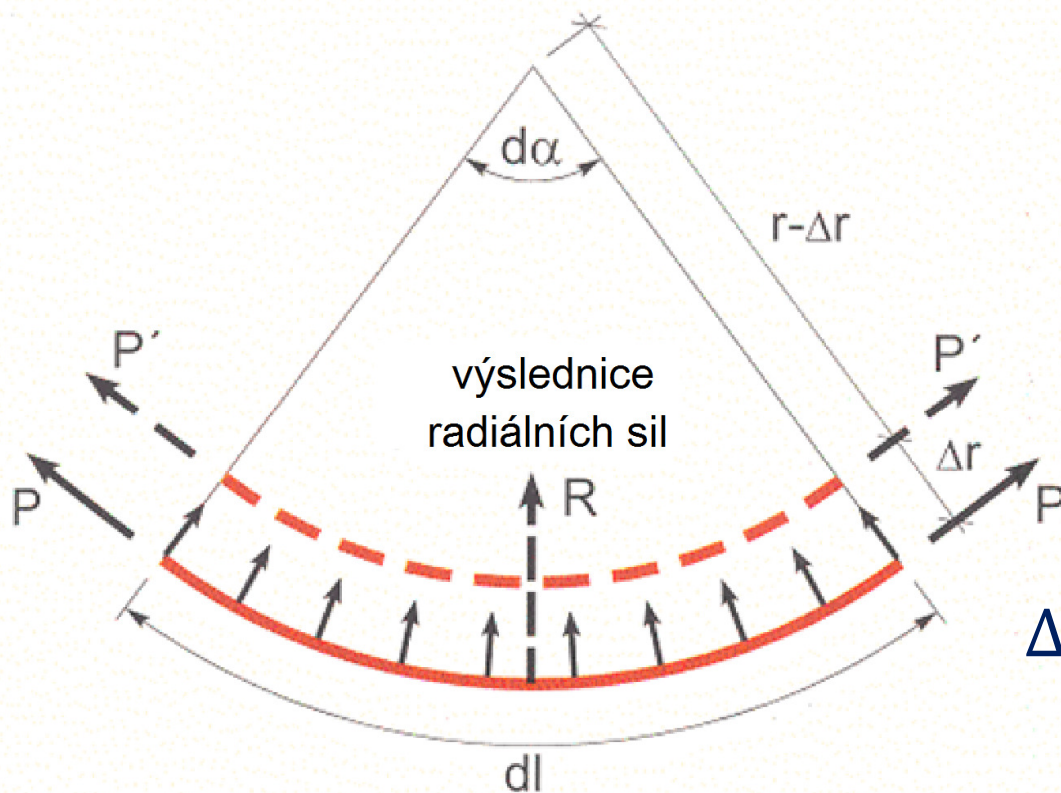
$$\Delta \sigma_{pT} = -E_p \varepsilon_p = -E_p \frac{\alpha_p \Delta T_p l_p}{l_A}$$

Ztráta předpětí otláčením betonu

- **Ovinuté konstrukce** – při malém poloměru zakřivení r
- Předpokládáme diferenciální element zakřivené výztuže

$$\Delta l = (r - \Delta r)d\alpha - rd\alpha = -\Delta r d\alpha$$

$$\Delta\sigma_{po} = E_p \frac{-\Delta r d\alpha}{rd\alpha} = -E_p \frac{\Delta r}{r}$$

Ztráta předpětí otláčením betonu

- Maximální napětí předpínací oceli po zakotvení (stadium transferu - zavedení předpětí do betonu):

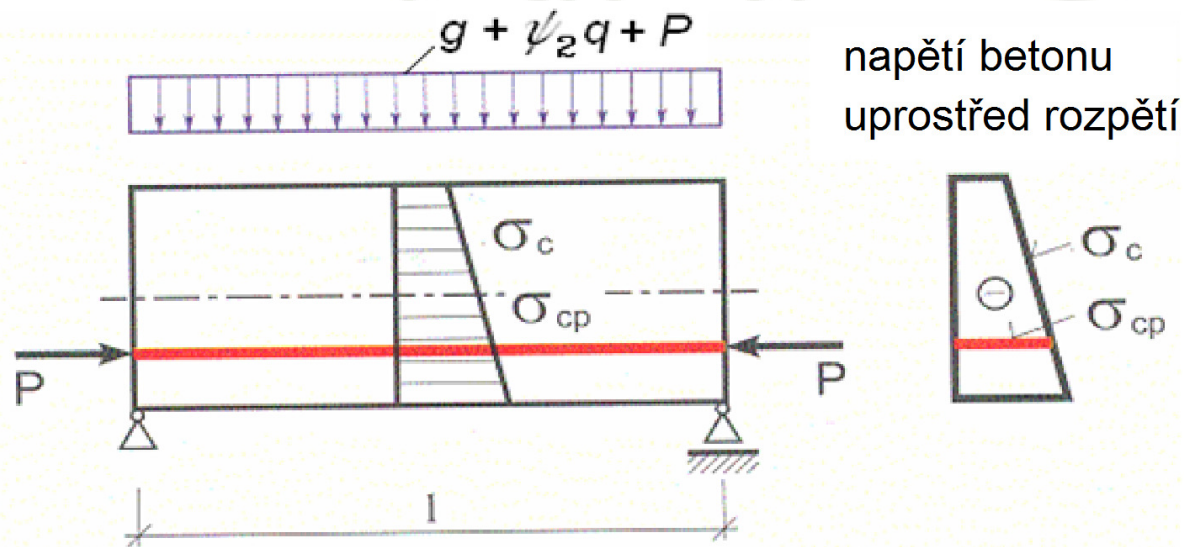
$$\sigma_{p,max} = \min(0,75f_{pk}; 0,85f_{p0,1k})$$

f_{pk} ... charakteristická pevnost předpínací oceli
v tahu

$f_{p0,1k}$ ... charakteristická smluvní mez kluzu 0,1
předpínací oceli

Dlouhodobé ztráty předpětí vyvolané smršťováním a dotvarováním betonu a relaxací předpínací ocele

- Relaxace závisí na deformaci betonu způsobenou dotvarováním a smršťováním - přibližně lze zohlednit redukčním součinitelem 0,8
- Dotvarování - dlouhodobé zatížení

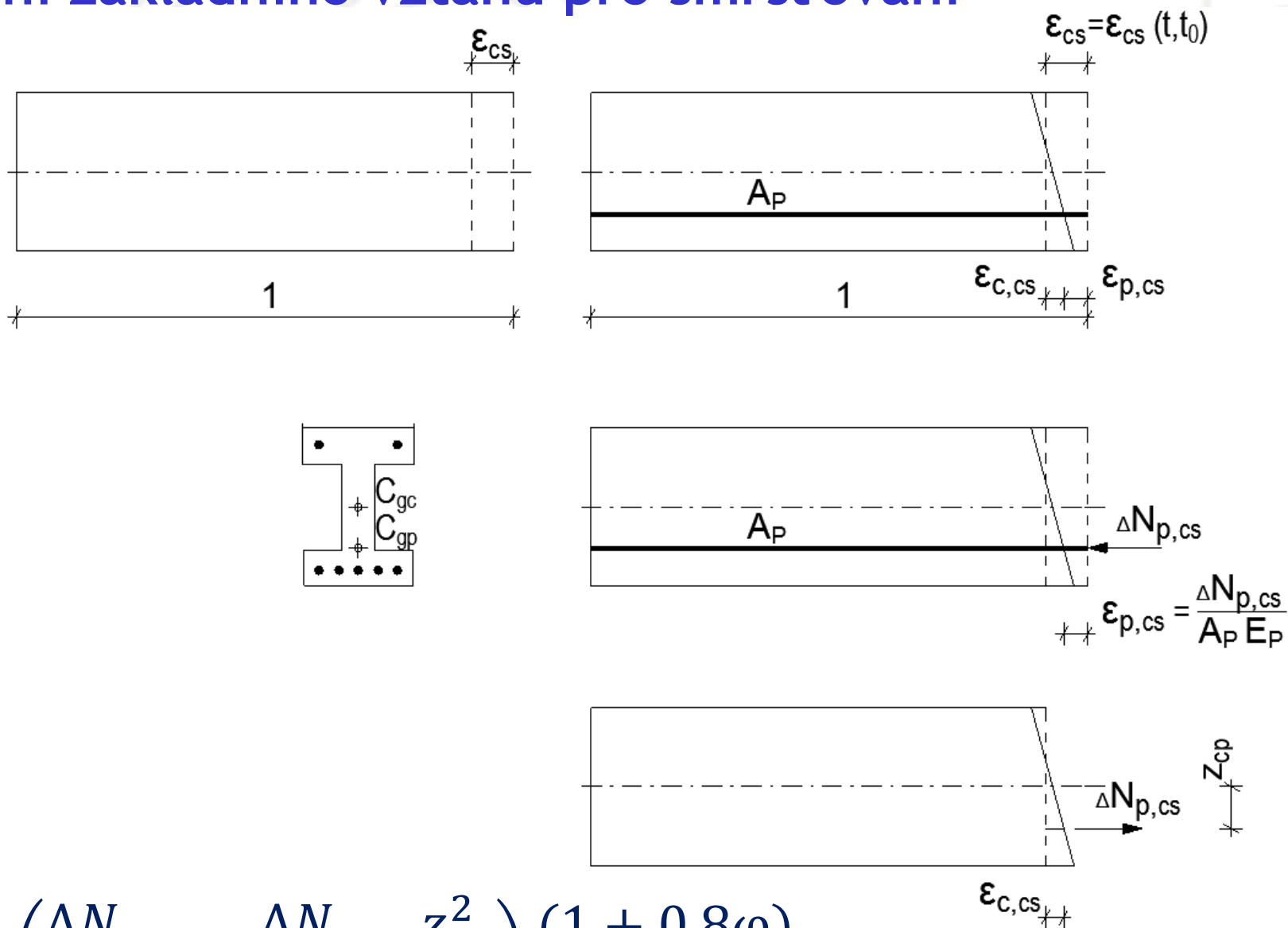
v časovém intervalu
(t_0, t) konstantní
napětí σ_{cp}

$$\varepsilon_{cc} = \frac{\sigma_{cp}}{E_c(t)} \varphi(t_0, t)$$

Napjatost od dlouhodobých zatížení
ovlivňujících dotvarování betonu

Odvození základního vztahu pro smršťování

$$\epsilon_{C,cs} = \left(\frac{\Delta N_{p,cs}}{A_c} + \frac{\Delta N_{p,cs} z_{cp}^2}{I_c} \right) \frac{(1 + 0,8\varphi)}{E_{cm}}$$

Odvození základního vztahu pro smršťování

$$\varepsilon_{cs} = \frac{\Delta N_{P.cs}}{A_P E_P} + \frac{\Delta N_{P.cs}}{A_C E_{cm}} \left(1 + \frac{A_C}{I_C} z_{pc}^2 \right) (1 + 0,8\varphi)$$

$$\Delta N_{P.cs} = \frac{\varepsilon_{cs} A_P E_P}{1 + \frac{A_P E_P}{A_C E_{cm}} \left[\left(1 + \frac{A_C}{I_C} z_{pc}^2 \right) (1 + 0,8\varphi) \right]}$$

$$\Delta \sigma_{p.cs} = \frac{\varepsilon_{cs} A_P E_P}{1 + \alpha_e \frac{A_P}{A_C} \left(1 + \frac{A_C}{I_C} z_{pc}^2 \right) (1 + 0,8\varphi)}$$

$$\Delta \sigma_{p.cs} = \frac{\varepsilon_{cs} A_P E_P}{A}$$

Dlouhodobé ztráty předpětí vyvolané smršťováním a dotvarováním betonu a relaxací předpínací ocele

$$\Delta P_{c+s+r} = A_p \Delta \sigma_{p,c+s+r} = A_p \frac{\varepsilon_{cs} E_p + 0,8 \Delta \sigma_{pr} + \frac{E_p}{E_{cm}} \varphi(t; t_0) \sigma_{c,qp}}{1 + \frac{E_p}{E_{xm}} \frac{A_p}{A_c} \left(1 + \frac{A_c}{I_c} z_{cp}^2\right) [1 + 0,8 \varphi(t; t_0)]}$$

$\Delta \sigma_{p,c+s+r}$ ... absolutní hodnota změny napětí v předpínacích vložkách vyvolaná dotvarováním, smršťováním a relaxací v místě x v okamžiku t

ε_{cs} ... odhadnuté poměrné přetvoření v absolutní hodnotě

E_p ... modul pružnosti předpínací oceli

E_{cm} ... modul pružnosti betonu

$\Delta \sigma_{pr}$ ... absolutní hodnota změny napětí v předpínacích vložkách v místě x a okamžiku t , vyvozená relaxací předpínací ocele; stanoví se pro napětí

$$\sigma_p = \sigma_p(G + P_{m0} + \psi_2 Q),$$

$\sigma_p = \sigma_p(G + P_{m0} + \psi_2 Q)$ ... počáteční napětí v předpínacích vložkách vyvozené počátečním předpětím a kvazistálými zatíženími

Krátkodobé hlavní ztráty předpětí

a) předem předpjatý beton

- Během předpínání:
  - ztráta třením- pouze v případě lomené předpínací výztuže $\Delta P_{\mu}(x)$
  - ztráta pokluzem v kotvách ΔP_w
- Před transferem předpětí do betonu:
  - ztráta relaxací předpínací výztuže v období mezi předepnutím a transferem ΔP_r
  - ztráta rozdílem teploty předpínací výztuže v betonu a předpínací drahou, např. při urychlování tvrdnutí betonu propařováním ΔP_T
- Po transferu předpětí do betonu:
  - ztráta pružným přetvořením betonu ΔP_{el}

Krátkodobé hlavní ztráty předpětí

b) dodatečně předpjatý beton

- ztráta třením $\Delta P_{\mu}(x)$
- ztráta pokluzem v kotvách ΔP_w
- ztráta pružným přetvořením betonu v případě postupného předpínání ΔP_{el}
- ztráta otláčením betonu u ovíjených konstrukcí malého poloměru ΔP_o

Dlouhodobé hlavní ztráty předpětí

- Střední hodnota předpínací síly $P_{m,t}(x)$ v čase $t > t_0$ má být stanovena s přihlédnutím k předpínací metodě
- Ztráta předpětí v důsledku dotvarování, smršťování betonu a dlouhodobé relaxace předpínací oceli $\Delta P_{c+s+r}(x)$ se uvažuje hodnota předpínací síly

$$P_{m,t}(x) = P_{m0}(x) - \Delta P_{c+s+r}(x)$$

Předpínací síla

- Počáteční předpínací síla $P_{m0}(x)$ v okamžiku $t = t_0$ bezprostředně po napnutí a zakotvení předpínací výztuže (dodatečně předpjatý beton) nebo po transferu předpětí (předem předpjatý beton)

$$P_{m0}(x) = P_{\max} - \sum \Delta P_i(x)$$

$P_{\max}$ ... síla při napínání ($P_{\max} = A_p \cdot \sigma_{pm, \max}$)

$\Delta P_i(x)$ ... síla vyjadřující okamžité ztráty

Omezení:

$P_{m0}(x)$ nesmí přesáhnout následující hodnotu:

$$P_{m0}(x) = A_p \cdot \sigma_{pm0}(x) \leq A_p \cdot \sigma_{pm0, \max}$$

kde $\sigma_{pm0, \max} = \min(0,75f_{pk}; 0,85f_{p0,1k})$

Předpínací síla

- Předpínací síla na konci životnosti konstrukce $P_{m\infty}(x)$ v okamžiku $t = \infty$ po všech ztrátách předpínací výztuže

$$P_{m\infty}(x) = P_{m0}(x) - \Delta P_{c+s+r}(x)$$

$P_{m0}(x)$ ... předpínací síla po napnutí a zakotvení předpínací výztuže

$\Delta P_{c+s+r}(x)$ ... jsou dlouhodobé ztráty předpínací výztuže

Omezení:

$P_{m\infty}(x)$ nesmí přesáhnout následující hodnotu:

$$P_{m\infty}(x) = A_p \cdot \sigma_{pm\infty}(x) \leq A_p \cdot \sigma_{pm\infty, \max}$$

kde $\sigma_{pm\infty, \max} \leq f_{pk}$

A faint, light-colored line drawing of a person in a suit, possibly a scientist or researcher, holding a large circular object. The drawing is composed of simple, clean lines and is positioned in the background of the slide.

Děkuji za pozornost!

Seznam použitých zdrojů

Procházka J, a kol.: Navrhování betonových konstrukcí podle norem ČSN EN 1992 (Eurokódu 2), ČBS Praha, 2010

Navrátil, J.: Předpjaté betonové konstrukce - Akademické nakladatelství CERM. S.r.o., 2004

Procházka J, : Betonové konstrukce. Předpjatý beton. Konstrukce pozemních a inženýrských staveb - Ediční středisko ČVUT Praha, 1990

© Jaroslav Procházka, Radek Štefan 2015

Poslední úprava: 10. 10. 2016

Připomínky a návrhy na vylepšení prezentace zasílejte prosím na adresu radek.stefan@fsv.cvut.cz

Upozornění:

Materiál slouží pouze pro studijní a výukové účely v rámci předmětů vyučovaných na Fakultě stavební ČVUT v Praze!